

Književnost

France Bevk: **Legende**. — Nova založba, 1939. Str. 164.

Že nekaj let sem je pisatelj France Bevk priobčeval svoje legende po slovenskih revijah (*Dom in svet*, *Mladika*) ter je bilo že dalj časa kazno, da mu pod roko zori zbirka legendarnih motivov. Za letošnjo veliko noč je zbral te svoje motive v lepo zbirko, ki jo je preprosto naslovil samo »Legende« in v katero je povezal devet tovrstnih črtic: Marija z Robidja, Peta zapoved, Češnja, Pobožni zidar, Bogati mlinar, Poslednja tolažba, Marija in razbojnik, Božja martra in Pevce Gruje. S to zbirko je Bevk v svoje literarno ustvarjanje vnesel nov zvok, novo motivnost ter dal slovenskemu občinstvu enotno urejeno, deloma psihološko utemeljeno zbirko slovenskih modernih legend, kakor je bila morda samo še Mrzelova »Bog v Trbovljah«, ki pa je pognala iz drugačnih — socialnih — in ne religioznih osnov.

Marsikomu morda ne bo šlo v sklad, da je Bevk, pisatelj na videz naturalističnega dojemanja sveta, napisal zbirko legendarne romantičnosti, vso prežeto religiozne odpovedi svetu in življenju v prispodobi pevca Gruja, o katerem pravi: »Prehodil je bil vso dolgo, trnjevo pot pevca, iz notranje radosti in bolečine skozi bedo in krivice sveta do češčenja božjega in razmišljanja o smrti in večnosti.« Marsikdo, ki bo primerjal dela Jereba in te legende, bo morda posumil v prirodno notranjo zvezo, toda kdor natančneje pozna Bevkovo delo, bo takoj vedel, da je pot v legende popolnoma organska in je v zvezi z njegovim celotnim delom.

Saj je vsa Bevkova pisateljska moč izšla iz odpora proti svetu: Bevk je pisatelj tragike življenja, nesrečnega nerazumevanja v zakonu, trpljenj in ubojev, strasti, ki izbruhnejo v plamenu in puste na koncu žalosten pepel, ki tli samo še v toliko, v kolikor še vest ni prišla do svojega miru v Bogu,